

Thefaulario, & Canonicis, necnon Portionibus integris, & dimidijs, & omnibus alijs supra notatis, & nominatis modo sequenti.

§. XXI.

Decano scilicet centum, & quinquaginta libras, *pesos*, vulgariter in illis partibus nuncupatos, quarum librarum quaelibet unum castellanum aureum quadringentos octuaginta quinque marapetinos monetæ usitatæ Hispaniæ constituentes. Archidiacono centum, & triginta valoris ejusdem *pesos* seu castellanos, & cuilibet de Dignitatibus totidem; & cuilibet de Canonicis centum; Portionariorum cuilibet septuaginta; dimidijs triginta quinque; Capellanis quidem viginti; Acolytis singulis duodecim; Organistæ sex decim, & Notario totidem; Perticario totidem; æconomo vero quinquaginta; Caniculario quidem duodecim libras auri similes, totidem castellanos, & marapetinos constituentes ex nunc, pro tunc ordine litterario, prout exprimitur, servato, cum fructus, redditus, & proventus super excreverint, applicamus, & assignamus.

§. XXII.

ET quia, ut dictum est, propter officium datum Beneficium, volumus, & in virtute Sanctæ Obedientiæ districtè præcipiendo mandamus, quod prædicta stipendia sint quotidianæ distributioni assignata, distributa quotidie interessentibus singulis horis, nocturnis pariter, & diurnis exercitijs dictorum Officiorum. Itaque a Decano usque ad Acolytum inclusive, is, qui alicui horæ non interfuerit in Choro, stipendio, sive illius horæ distributione careat; &

of-

officialis, qui sui officij exercitio, vel executioni de-erit, mulctetur similiter singulis vicibus pro rata salarij; tales vero distributiones, quibus absentes privantur, alijs interessentibus accrescant.

§. XXIII.

Item volumus, & eadem auctoritate ordinamus, ut omnes, & singulæ Dignitates, Canonici, & Portionarij dictæ nostræ Ecclesie Cathedralis teneantur residere, & servire in prædicta nostra Ecclesia per octo menses continuos, aut interpolatos; alioquin Nos, vel Successores nostri, qui pro tempore fuerint, aut Capitulum Sede vacante teneantur, eo prius vocato, & audito, si justam, & rationabilem causam absentiae non habuerit, & allegaverit; Personatum, vel Canonicatum, sive Portionem vacantem pronuntiare, & de illo, vel illa idoneis ad præsentationem tamen præfatæ Catholicæ Majestatis, & eorum in Regnis Hispaniæ successorum providere; justam autem absentiae causam hoc loco diffinimus, ægritudinem, dum tamen Beneficiatus infirmus in Civitate maneat, aut in suburbijis ejusdem Civitatis, aut si eam incurrerit stans extra Civitatem, cum redierit, aut redire paraverit ad eam, dum tamen hoc probationibus legitimis constet, vel cum de mandato Episcopi, vel Capituli simul, & pro causa, & utilitate Ecclesie absens fuerit; itaque ista tria concurrant in hac sua absentia.

§. XXIV.

Volumus insuper, & de consensu, & beneplacito Serenissimæ Majestatis, & eadem Auctoritate Apostolica statuimus, decernimus, & mandamus

F 2

quod

ET insuper volumus, & de ejus Serenitatis instantia, & petitione ordinamus, quod in dicta nostra Cathedrali Ecclesia, præterquam in diebus festiuis, in quibus una tantum Missa sollempnis celebrabitur, hora tertiæ; duæ quotidie Missæ celebrentur, quarum una primis diebus veneris cujuslibet mensis de Anniversario fiat pro Hispaniæ Regibus præteritis, præsentibus, & futuris: diebus vero Sabbati, Missa prædicta in Virginis gloriosæ honorem, pro præfatorum Regum incolumitate, & salute respective celebretur. Cujuslibet autem mensis prima die Lunæ eadem Missa pro animabus in Purgatorio existentibus sollempnis dicatur. Reliquis vero diebus prædicta Missa de prima possit celebrari ad voluntatem, & dispositionem cujuslibet Personæ volentis ipsam dotare, dictique Episcopus, & Capitulum possint quantumque dotem recipere, a quibusvis Personis sibi oblatam, pro ejusdem Missæ celebratione. Secunda vero Missa de festo, vel de Feria occurrenti, secundum ritum Hispanensis Ecclesiæ, vel alias, hora tertiæ celebrabitur, & quicumque majorem Missam celebraverit, ultra communem distributionem omnibus illi Missæ interessentibus assignatam, vel assignandam, stipendium lucretur triplum, quam ad quancumque diei horam; Diaconus vero duplum, & Subdiaconus simplum, & quicumque majori Missæ non interfuerit, tertiam, & sextam illius diei non lucretur, nisi ex rationabili, & iusta causa, & Decani licentia, vel alterius in Choro pro tempore Præsidentis absens fuerit, super quo

petentis licentiam, & concedentis conscientiam oreramus, & quicumque similiter matutinis, & laudibus interfuerint, triplum lucretur, quam ad quancumque diei horam, & insuper stipendium primæ, quamvis illi non interfuerint.

Volumus insuper, & de ejusdem Majestatis instantia, & petitione ordinamus, quod bis in qualibet hebdomada Capitulum teneatur, Feria videlicet sexta, & tertia, & quod Feria tertia tractetur ibidem de negotiis occurrentibus; Feria autem sexta, de nulla alia re, nisi de morum correctione, & emendatione tractetur, & de ijs, quæ ad Divinum Cultum debite celebrandum, & ad Clericalem honestatem in omnibus, & per omnia, tam in Ecclesia, quam extra conservandam spectent; & quælibet alia dies ad Capitulum celebrandum sit interdictione, nisi novi casus, qui emerferint, aliud exegerint. Per hoc autem volumus Jurisdictioni nostræ Episcopali, aut Successorum nostrorum circa correctionem, & punitionem dictorum Canonicorum, aliarumque Personarum nostræ Cathedralis Ecclesiæ aliquatenus derogari, quam omnimodam correctionem, punitionem, & Jurisdictionem in dictas Personas, nobis, & dictis Successoribus reservamus, ad instantiam, & petitionem præfatarum Majestatum Patronorum, & de eorum consensu. Item eadem autoritate, & de ejusdem Catholicæ Majestatis beneplacito statuimus, & ordinamus quod quilibet dictæ nostræ Ecclesiæ, & Diocesis Clericulus primæ Tonsuræ, ad hoc ut possit Privilegio gaudere, Clericalem deferat Tonsuram unius

§. XXVII.

Volumus autem, & ordinamus quod omnibus dictae Civitatis, & Diocesis nostrae Ecclesijs Parochialibus (excepta nostra Ecclesia Cathedrali) tot beneficia simplicia creentur, & ordinentur, quot ex quantitate reddituum dictarum quatuor partium, sic eisdem beneficijs applicatarum, creari, & ordinari poterunt. Assignata tamen congrua, & honesta sustentatione Clericis, quibus beneficia illa conferri debent; itaque nullus sit determinatus dictorum beneficiorum numerus, sed super excrecentibus fructibus, crescat etiam Ministrorum copia in eisdem Ecclesijs, quae quidem praedicta beneficia simplicia, servitoria, quae pro tempore in dictis Ecclesijs creati contigerit, ut dictum est, quotiescumque contigerit vacare, quovis modo providere volumus, & statuimus filijs dumtaxat patrimonialibus, descendentibus ab incolis, qui ex Hispania dictam Provinciam transierunt, aut ad eam inhabitandam in futurum transire contingat, donec in posterum visa, & cognita per Nos, vel Successores nostros christianditate, & capacitate Indorum, ad instantiam, & petitionem supra dicti Patroni, nunc, vel pro tempore existentis visum fuerit, Indis etiam naturalibus dicta beneficia providenda (praemisso prius examine, & oppositio-
ne; juxta formam, & laudabilem consuetudinem in Episcopatu Palentino hactenus observatam) inter filios patrimoniales, dum tamen dicti filij patrimoniales, quibus sic de dictis beneficijs provisum fuerit infra annum, & dimidium a die sibi factae provisionis teneantur praesentare, & ostendere coram dictae

Pro-

Provinciae appellationum iudicibus, aut Governatore pro tempore, ibidem existentibus, ratihabitione dictarum Catholicarum Majestatum, vel pro tempore successorum suorum, in Hispaniae Regnis collationem, & provisionem, sic sibi praedicta forma factam; alioquin praedicta beneficia eo ipso vacare censeantur; praefatique Catholici Reges, sive illorum Successores Personas alias possint ad dicta beneficia juxta praedictam formam qualificatas praesentare.

§. XXVIII.

Volumus autem, quod donec existant filij patrimoniales, qui juxta praefatam consuetudinem Palentinam possint eligi ad dicta beneficia; provisio dictorum beneficiorum fiat, ad praesentationem dictarum Catholicarum Majestatum Patronorum, & non alias.

§. XXIX.

SED quia animarum Cura dictae Civitatis, ac totius nostrae Diocesis ad Nos, & futuros Successores nostros principaliter, & praecipue spectat, tanquam, qui juxta Apostoli sententiam, de illis in die Judicij rationem reddituri sumus, accedente ad hoc consensu, ac voluntate earundem Catholicarum Majestatum Patronorum praedictorum, & sua instante petitione, ac autoritate, & tenore praedictis; volumus, & ordinamus, quod in nostra Cathedrali Ecclesia, & in omnibus dictae Civitatis, ac nostrae Diocesis Ecclesijs Parochialibus Nos, & Praelati, qui pro tempore fuerint, commendemus, & jungamus animarum Curam pro nostrae voluntatis arbitrio, cui viderimus ipsarum Ecclesiarum beneficio, seu be-

G 2

he;

deficiatis, seu cuicumque alij Sacerdoti, etiam non beneficiato, pro eo tempore, ac sub illa forma, quibus nobis visum fuerit dictarum animarum salutem magis expedire, sub divini obtestatione Judicij futurorum omnes, & nostros Successores exhortantes, & requirentes, quod in hac commissione animarum nulla sit apud eos Personarum acceptatio, sed solum sibi a Deo commissarum omnium utilitati consulant, & salutem; & ut, qui praefatae animarum Curam a nobis, vel illis praepositi fuerint, congruentius valeant sustentari, pro ipsarum animarum sollicitudine aliquam recipiant temporalem retributionem; applicamus eorum cuilibet primitias omnes Parochiae illius, in qua sic Curam animarum gesserit (relicta parte Sacristiae superius designata.)

§. XXX.

Volumus insuper, & ordinamus, quod institutio, & destitutio Sacristarum omnium Ecclesiarum nostrae Dioecesis fiat semper ad nutum, & dispositionem nostram, & nostrorum pro tempore Successorum cum moderatione salarij; si forsam praedicta pars, quae sibi (ut praemissum est) solvi debet, in magna excreverit quantitatem; ita tamen, quod quidquid ex octava eadem parte illis per Nos, vel Successores nostros ademptum fuerit, in ipsius Ecclesiae fabricam, vel aliquod Divini Cultus augmentum ejusdem Ecclesiae, & non in alios usus consumi debeat.

§. XXXI.

Similiter tres partes restantes de septem partibus supra dictis in duas iterum partes aequaliter dividantur, quarum unam scilicet medietatem trium di-

eta-

ctarum partium, cujuslibet dictorum oppidorum Ecclesiae fabricae libere applicamus; reliquam vero partem, videlicet medietatem trium dictarum partium Hospitalibus cujuslibet oppidi consignamus, de qua quidem medietate, sive parte eisdem Hospitalibus applicata, dicta Hospitalia teneantur Hospitali principali, ubi Cathedralis fuerit Ecclesia, decimam solvere. Applicamus etiam eadem autoritate in perpetuum fabricae nostrae Dioecesis dictae Sanctissimae MARIE omnes, & singulas decimas unius Parochiani ejusdem Ecclesiae, & omnium aliarum Ecclesiarum totius Civitatis, & Dioecesis; dum tamen talis Parochianus non sit primus, seu major, vel ditior nostrae dictae Ecclesiae Cathedralis, & aliarum Ecclesiarum nostrae dictae Dioecesis, sed secundus post primum.

§. XXXII.

Officium vero divinum Diurnum pariter, & nocturnum, tam in Missis, quam in horis fiat semper, & dicatur secundum consuetudinem Ecclesiae Hispanensis, donec, & quousque Synodus celebretur.

§. XXXIII.

Volumus insuper, & de ejus celsitudinis instantia, & petitione ordinamus, quod Portionarii ipsi vocem habeant in Capitulo, una cum Dignitatibus, & Canonicis, tam in spiritualibus, quam in temporalibus, praeterquam in electionibus, & alijs a jure prohibitis casibus, qui solis Dignitatibus, & Canonicis pertinet.

H

XXXIV

quod omnium decimarum, tam Cathedralis, quam aliarum Ecclesiarum dictae Civitatis, & Diocesis fructus, redditus, & proventus, in quatuor aequales dividantur partes, quarum unam Nos, & Successores nostri Episcopi perpetuis, futurisque temporibus, pro onere Pontificalis habitus sustentando, & ut decentius, & juxta Pontificalis officij exigentiam, statum nostrum sustentare valeamus, absque aliqua diminutione pro nostra speciali mensa habeamus; Decanus vero, & Capitulum, & reliqui Ministri Ecclesiae, quos supra assignavimus, aliam quartam partem, modo praemisso, inter eos dividendam habeant, a quibus partibus, licet ex Commissionem Apostolica, & longaevo temporis usu, moribus, & consuetudine approbata, eadem Catholica Majestas tertiam partem (tertias in Hispania vulgariter nuncupatas) habere, & recipere integraliter consuevit, volens erga Nos suae liberalitatis dexteram extendere, prout extendit circa alias partes, & circa qualitates infra expressas, Nos, & Episcopos Successores, ac Capitulum praedictos, ut magis debitores, tanto munere reffectos, efficeret, & ut pro eadem, & Regijs ejusdem Majestatis Successoribus preces effundere teneremur, in nostra, & dictae Ecclesiae nostrae, & Capituli in sua quarta decimarum parte, liberos, & exemptos esse voluit; reliquae vero duae quartae partes iterum in novem dividendas partes decernimus, duas quarum eidem Majestati Serenissimae, in signum superioritatis, & juris Patronatus, ac ratione acquisitionis praedictae terrae, futuris perpetuis temporibus, percipiendas, & levandas, applicamus.

DE reliquis vero septem partibus bisariam duximus esse faciendam divisionem, quarum quatuor de dictis septem omnium decimarum Parochiae nostrae Cathedralis Ecclesiae applicamus mensae Capitulari, ut melius Ecclesia valeat administrari, ex quibus quatuor partibus Nos, & Successores nostri cuilibet vestrorum assignamus sexaginta *pesos* vulgariter nuncupatos, Sacristae vero quadraginta, qui quidem Rectores habeant omnes primitias, praeter octavam partem, quam applicamus Sacristae; qui etiam Rectores quotidie in Choro Missae majori, ac vespertinis horis, superpellicijs induti residere teneant, ut commodius animarum salutis Sacramenta exercere valeant, ne eorum absentia, seu incuria quis absque aliquo Sanctae Matris Ecclesiae Sacramento incaute discedat, & donec fructus excreverint, ex praedictis etiam quatuor partibus conferatur Acolytis, Organistae, & Percario, quod supra dictum est, & quod super fuerit, habeat praedicta mensa Capitularis.

IN singulis vero Parochialibus Ecclesijs, tam dictae Civitatis, quam totius nostrae Diocesis, quatuor praedictae de dictis septem partibus simul cum primitijs, beneficijs in unaquaque dictarum Ecclesiarum erigendis, & creandis applicamus, declarantes etiam simili modo octavam partem dictarum quatuor partium, atque primitiarum, sic dictis beneficijs applicatarum, Sacristae cujusque Parochialis Ecclesiae dictae Civitatis, & Diocesis nostrae, esse tribuendam.

unius regalis argentei magnitudine monetæ usualis Hispaniæ; & per duos digitos infra aures tantum, a tergo consequenter, scisura capillos tondeat, vestibusque honestis induatur, clamide, videlicet, vel mantello, seu pallio, quod vulgariter loba nuncupatur (*ó manteo*) clauso, vel aperto ad terram protensis, non rubel, croceique coloris, sed alterius honesti coloris, quibus, tam in vestibus superioribus, quam inferioribus utatur.

§. XXXVI.

Item, eadem Apostolica Autoritate, necnon de ejusdem celsitudinis, & Catholicæ Majestatis consensu deliberato, quia in ipsa Provincia de Mexico in nova Hispania vulgariter nuncupata, in Civitate Mexicanensi, & sub invocatione Beatissimæ MARIE Virginis Assumptionis Cathedralē Ecclesiam in honorem ejusdem Virginis Assumptionis Apostolica Autoritate perpetuo erigimus; domos, habitatores, incolas, & vicinos, tam intra Civitatem, quam in suburbijis ejusdem Civitatis, de præsentī, vel in futurum habitantes, & commorantes, in dictæ Ecclesie Virginis MARIE Assumptionis Parochianos deputamus, & assignamus, donec in dicta Civitate commoda per Nos, & nostros Successores fiat divisio Parochiarum, cui etiam jura Parochialis Ecclesie solvere teneantur Decimas, Primitias, & oblationes offerre, & a Rectoribus ejusdem Ecclesie confessionis, Eucharistiæ, & alia Sacramenta recipere; necnon eisdem Rectoribus Sacramenta hujusmodi conferre, & administrare, & Parochianis accipiendi licentiam concedimus pariter, & facultatem.

§. XXXVII.

Item volumus, statuimus, & ordinamus quod consuetudines, constitutiones, ritus, & mores legitimos, & approbatos, tam Officiorum, quam insigniarum, & habitus Anniversariorum, Officiorum, Missarum, aliarumque omnium caeremoniarum approbatarum Ecclesie Hispalensis, necnon aliarum ejusdem Ecclesie, seu Ecclesiarum, ad nostram Cathedralē decorandam, & regendam necessarie reducere, ac transplantare libere valeamus.

§. XXXVIII.

ET quia, quæ de novo emergunt, novo indigent auxilio; igitur litterarum supra dictarum virtute, nobis, & successoribus nostris plenissimam emendandi, ampliandi, & ea, quæ oportuerit, statuendi, & ordinandi in posterum potestatem reservamus, ut possimus id facere de consensu, petitione, & instantia Regiæ Majestatis; tam circa quæstionem, & taxationem dotis perpetuam, vel temporalem; & limitum nostri Episcopatus, & omnium beneficiorum, quam circa retentionem decimarum, vel divisionem earundem secundum tenorem Bullæ Alexandri, per quam ipsis Regibus Hispaniæ fuit facta donatio decimarum (*licet ad præsens, per eandem Regiam Majestatem ad alimenta nobis sint, cum his tamen qualitatibus donata*) quæ omnia, & singula, instantibus, & petentibus prædictis Dominis meis Regina, ac Regibus, dicta Apostolica Autoritate, qua fungimur in hac parte, & melioribus modo, via, atque forma, quibus melius possumus, & de jure debemus, erigimus,

mus, instituimus, creamus, facimus, disponimus, & ordinamus, cum omnibus, ac singulis ad id necessarijs, & opportunis; non obstantibus contrarijs quibuscumque, & illis præcipue, quæ Sanctissimus Dominus noster præfatus, in suis præinsertis Litteris Apostolicis voluit, non obstare; & ea omnia, & singula, omnibus, & singulis præsentibus, & futuris, cujuscumque status, gradus, ordinis, præeminentie, vel conditionis fuerint, intimamus, insinuamus, & ad omnium notitiam deducimus, & deduci volumus, per præsentem mandamus prædicta autoritate, & Sanctæ Obedientie virtute omnibus, & singulis supra dictis, & ea omnia, & singula, quæmadmodum a nobis instituta sunt, observent, & observari faciant. In quorum omnium, & singulorum fidem, & testimonium præmissorum, præsentem litteras, sive præfens publicum instrumentum exinde fieri, & per Notarium publicum infrascriptum scribi, & publicari, notarique sigilli iussimus, & fecimus appensione commuiri. Datum Toleti, sub anno a Nativitate Domini millesimo quingentesimo trigessimio quarto,

35.
STATUTORUM

PARS PRIMA.

CAPUT I.

IN primis hæc Sancta Synodus statuit, & præcipit, ut quando aliquis in Prælatum hujus Metropolis, seu Provincie electus, ad capiendum suæ sedis possessionem personaliter, seu per Procuratorem venerit, ante omnia Bullas, seu Litteras Apostolicas super præsentatione, per Regiam Majestatem desuper facta expeditas, Decano, & Capitulo præsentet; qui postquam eas viderint, ac legitimas esse repererint; Capitulares omnes vocem, & suffragium in electionibus, juxta præfatam erectionem habentes, ad Capitulum sequenti die habendum, citari, & vocari faciant, ut ibi de electi hujusmodi receptione, debita cum solemnitate facienda, deliberent, & in ea, postquam decreta fuerit, procedant sub hac videlicet forma.

§. I.

PRæbendati omnes, qui Capitulo, ut præfertur, congregando interfuerint, ab Aula Capitulari ad Ecclesie corpus extent, ibique electum personaliter accedentem accipiant, electo autem hujusmodi per Procuratorem accedenti, Præbendati quatuor ex antiquioribus, per ejusdem Capituli Præsidentem nominandi, ad ipsius Aule Capitularis Januam, obviam procedant; Sedes vero in Capitulo diversimode ju-

*Consonat Con-
stitutio Hispal.
Ecclesie cap. 3.
fol. 58. & 59.*